

УДК 658.15(075.8)

Дроботова Марина Володимирівна
к. е. н., доцент, доцент кафедри туризму
і готельно-ресторанної справи
Черкаський національний університет
ім.Б.Хмельницького, Україна
e-mail: marinadrobotova@ukr.net

РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НА ОСНОВІ МЕТОДОЛОГІЇ ПРОЕКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

***Анотація.** В статті розглянуто можливості та перспективи розвитку туризму в Україні. Визначено основні проблеми розвитку. З'ясовано необхідність чіткої стратегії розвитку внутрішнього туризму. Розглянуто застосування методології проектного менеджменту, основні інвестиційні проекти в туризмі в Україні, проведено порівняльний аналіз проектів, проілюстровано застосування графіків Ганта при реалізації розробленої стратегії внутрішнього туризму в Україні.*

***Ключові слова:** туризм; проектний менеджмент; інвестиційний проект; графік Ганта; регіон; розвиток; термін окупності; вартість.*

Постановка проблеми. В умовах світової економічної кризи і кризи в Україні внутрішній туризм є пріоритетним напрямком розвитку туристичної сфери. Успішний розвиток внутрішнього туризму неможливий без чітко розробленої стратегії. Проведені теоретичні дослідження методології проектного менеджменту дозволяють вести мову про доцільність використання методів управління проектами при обґрунтуванні та реалізації стратегії розвитку внутрішнього туризму.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Туризм є важливим фактором забезпечення економічного зростання країни загалом та її регіонів зокрема. Експерти відзначають постійне зростання його ролі у структурі глобальної економіки. Однак сектор туризму залишається одним з найменш досліджених у світовій економіці, а тому вивчення можливостей і досвіду застосування різних підходів організації туристичної діяльності є актуальним. Кластерна модель організації туристичної діяльності є найбільш дослідженою (С. І. Соколенко [1], Д. М. Стеченко, К. А. Андрущенко, Ганущак-Єфіменко Л. М. [2]) і впровадження цього підходу в різних країнах і регіонах є досить вдалим (Мальська М. П. та ін. [3]), але не завжди ефективним.

Визначення невирішених раніше частин загальної проблеми. В будь-якій країні пріоритетним напрямком розвитку є внутрішній туризм. Його активізація передбачає диверсифікацію видових субринків та ускладнення територіальної структури внутрішнього ринку за рахунок формування місцевих територіальних ринків на основі інтенсифікації ресурсної бази туризму і розбудови туристичної інфраструктури. В Україні діяльність у сфері туризму недостатньо врегульована інституційним базисом, який включає закони, нормативно-правові акти, а також державні і регіональні стратегії та програми розвитку туризму. На макрорівні планування розвитку туризму здійснюється за допомогою прийняття Державної цільової програми розвитку туризму і курортів. Поки що розроблена Концепція цієї програми. Остання програма прийнята 1 серпня 2013 р. і охоплює період до 2022 р. Але з 2014 року Концепція втратила чинність. Тому актуальність теми обумовлена необхідністю активізації та розробки заходів розвитку внутрішнього туризму як пріоритетного напрямку туристського бізнесу в умовах кризового стану економіки України.

Мета і завдання статті – дослідити можливості застосування методології управління проектами в туризмі та розробити на її основі стратегію розвитку внутрішнього туризму.

Виклад основного матеріалу дослідження. В результаті проведених досліджень визначено, що сучасні умови господарювання вимагають пошуку існуючих резервів підвищення ефективності діяльності окремих галузей національного господарства,

регіонів і держави в цілому. В даному аспекті особливої уваги заслуговує сфера туризму, що є однією з найбільш перспективних, динамічних і прибуткових галузей світового господарства, в повній мірі акумулює наявний природно-рекреаційний потенціал, професійне використання якого створює можливості для отримання значних доходів. Велике значення в даному напрямку має активна політика держави щодо підтримки та розбудови туристичної сфери, розвитку туристичної інфраструктури, створення умов для підвищення привабливості регіонів для іноземних і внутрішніх туристів, підвищення якості туристичних послуг, забезпечення їх комплексності.

Різноманіття проектів в туризмі, з якими доводиться стикатися в реальному житті, надзвичайно велике. Вони можуть сильно відрізнятись за складом, предметною областю, масштабами, тривалістю, складом учасників, ступенем складності, результатами і т.п. Але методологія проектного менеджменту – методологія організації, планування, керівництва, координації трудових, фінансових і матеріально-технічних ресурсів протягом проектного циклу, – може бути застосована щодо розвитку внутрішнього туризму в Україні.

З метою оцінки проектів розвитку внутрішнього туризму в Україні були проаналізовані інвестиційні проекти в сфері туризму в 11 рекреаційних областях, а саме Вінницька, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Львівська, Одеська, Херсонська, Тернопільська, Черкаська, Чернівецька області [4].

Оцінивши проекти розвитку внутрішнього туризму певних обраних областей України в таблиці 1, можемо зробити висновок, що найбільша кількість проектів для розвитку внутрішнього туризму наявна в Івано-Франківській та Тернопільській областях, відповідно 20 і 19. Найбільший загальний обсяг інвестицій як від обласного бюджету, так і від інвесторів становить 44,226935 грн. в Івано-Франківську; найменший – 13,136 в Черкаській області. Найбільший середній плановий термін окупності становить 11 років у Львівській області, а найменший в Тернопільській та Запорізькій областях – 4 роки. Найбільший середній обсяг вартості інвестиційних об'єктів туризму по областям України становить – 2,595,180 в Одеській обл. та найменший – 1,821 в Київській області.

Таблиця 1

Інвестиційні проекти в сфері туризму в Україні

Назва області України	Загальна кількість проектів по області	Загальний обсяг інвестицій (в грн.)	Середній обсяг вартості інвестиційних об'єктів туризму по області (в грн.)	Середній плановий термін окупності проекту (роки)
Вінницька	8	10,025,200	1,253,150	8
Закарпатська	12	10,903,606	908,633,866	6
Запорізька	2	35782,729	17891,3645	4
ІваноФранківська	20	44,226,935	2,211,297	8
Київська	5	9,1040	1,821	6
Львівська	11	2,127,434	193,403	11
Одеська	2	5,190,360	2,595,180	7
Херсонська	6	697,346	116,224	7
Тернопільська	19	969,686	51,036	4
Черкаська	4	13,136	3,284	5
Чернівецька	10	91,218	9,122	6

Аналіз інвестиційних проектів проводився за такими критеріями як «проект з найбільшою вартістю у розрізі областей України», «проект з найменшою вартістю у розрізі областей України», «найцікавіші проекти у розрізі областей України», «поділ інвестиційних об'єктів туризму у розрізі областей України за видами туризму». Нижчі представлено проекти з найбільшою вартістю у розрізі областей України.

1. «Туризм» як запорука динамічного соціально-економічного розвитку сільської громади (Вінницька обл.). Зазначений проект передбачає покращення умов для розвитку туризму Вінницького району, створення туристичного центру на базі Вороновицького музею історії авіації та космонавтики, та проведення ремонтно-реставраційних робіт його фасадної частини. (Вартість 250,0 тис. євро).

2. «Ужгород – Полонина Руна» (Закарпатська обл.) Створення єдиного туристично-рекреаційного комплексу на базі гори Полонина Руна, який об'єднає 8 центрів-дестинацій, в т.ч.: Полянська Гута (53 км від обл. центру); Тур'я Поляна (51 км від обл. центру); Турички (45 км від обл. центру); Озеро Велике Тростя (55 км від обл. центру); Вершина Полонини (60 км від обл. центру); Липовець (52 км від обл. центру); Лумшори (53 км від обл. центру); Лікіцари (50 км від обл. центру). (Вартість 1 млрд. євро).

3. «Честь і гідність землякам, що прославляють рідний край» (Запорізька обл.). Створення музею відомого мандрівника та художника Ф.П. Конюхова у с. Чкалове Приазовського району. (Вартість 158,0 тис. грн.).

4. Спорудження туристичного комплексу «Чорногора» (с. Бистрець Верховинського району Івано-Франківській обл.). Сучасний туристичний комплекс, що органічно вписується в унікальне природне середовище. Спорудження гірськолижного комплексу, готельного комплексу, двох ресторанів, котеджного містечка, підземного паркінгу, спортивно-розважального комплексу, SPA-центру. (Вартість 130 млн. дол. США).

5. Багатофункціональний комплекс «Київ Аеропорт Сіті» (Київська обл.). Багатофункціональний комплекс «Київ Аеропорт Сіті», який включає готельну, офісну та торговельну складові. Загальна площа комплексу складає понад 200 тис. м², два готелі: готель 5* на 230 номерів та готель 4* на 230 номерів; комплекс сучасних багатофункціональних будівель і споруд, а також як офіси компаній; торговельний комплекс; наземний та підземний паркінг. (Вартість 360 млн. євро).

6. Будівництво готельного, курортно-реабілітаційного типу, комплексу на 280 місць в смт. Східниця Львівської області. Готельний комплекс загальною площею забудови 8540 м² на 280 місць. Комплекс складається з 5-ти котеджів сімейного типу на 8 номерів, 8-мі котеджів сімейного типу на 4 номери, 22-х котеджів типу таунхауз на 44 номери, лікувально-медичного центру та СПА-центру. Перевагою даного проекту є можливість вести будівництво в декілька етапів, а також залучення інвесторів шляхом продажу у власність цим інвесторам окремих котеджів разом із земельними ділянками. (Заг. обсяг інвестицій складає 10994,6 тис. євро).

7. Будівництво міжнародного яхтового порту «Чорноморська марина» в смт. Чорноморське Комінтернівського району Одеської області. Проектом передбачається створення сучасної, високого міжнародного рівня яхтової марини на узбережжі Чорного моря в передмісті м. Одеса загальною кількістю 500 (1000) якірних місць, з розширеним набором послуг, що включатимуть: стоянку суден на воді, зимове зберігання на березі, технічний сервіс, ресторанне і готельне обслуговування яхтсменів і туристів. (Вартість 250 млн. дол. США).

8. Будівництво мультифункціонального геотермального реабілітаційного містечка (Херсонська обл.). Міжнародне медичне реабілітаційне містечко, яке буде надавати послуги з медичної реабілітації дорослих, дітей, інвалідів, що мають неврологічні, гінекологічні захворювання, хворих на дитячий церебральний параліч, наслідки політравми у спеціалізованих реабілітаційних клініках та створення відповідної соціально-побутової, транспортної та іншої інфраструктури для забезпечення його функціонування. (Вартість 20 млн. дол. США).

9. Будівництво санаторно-курортного оздоровчого комплексу в с. Іване-Золоте (Заліщицький р-н, Тернопільська обл.) Розташування у Дністровському каньйоні, наявність земельної ділянки площею 9 га, унікальні природнокліматичні умови, транспортна доступність, зростаючий попит на туристичні послуги. (Вартість 150,0 тис. євро).

10. Реконструкція ВАТ «Санаторій «Радон» (Черкаська обл.) Реконструкція закладу, що надає санаторно-курортні послуги лікувального туризму та рекреації. Мінеральні води санаторію «Радон» мають цілющі властивості завдяки природному вмісту радону, сірководню та бромі і прирівнюються до якості вод курорту світового значення. (Вартість 375 тис.дол. США).

11. ТОВ «Герцаївські Джерела» (Чернівецька обл.) Будівництво та введення в експлуатацію лікувального центру «Герцаївські джерела» та запуск цеху з розливу лікувальних вод. (Вартість 50 млн. дол.США).

Наведені дані свідчать, що проектом з найбільшою з-поміж усіх інших областей України вартістю є «Ужгород – Полонина Руна» в Закарпатській області, його суть полягає в створенні єдиного туристично-рекреаційного комплексу на базі гори Полонина Руна, який об'єднає 8 центрів – дестинацій, вартість проекту становить 1 млрд. євро. Найдешевший проект поміж найдорожчих – «Честь і гідність землякам, що прославляють рідний край» в Запорізькій області. Його суть полягає в створенні музею відомого мандрівника та художника Ф. П. Конюхова у с. Чкалове Приазовського району, вартість проекту становить 158,0 тис. грн.

На нашу думку, найбільш доцільна і ймовірна реалізація проектів з найменшою вартістю, так як значно зростає шанс залучення інвесторів для фінансування даних проектів (табл.2).

Таблиця 2

Проекти з найменшою вартістю у розрізі областей України

Назва проекту	Короткий опис пропозиції	Вартість
Спелеоцентр «Солотвино» Закарпатська обл.	ТОВ Спелеоцентр «Солотвино» засновано на науковій і методичній базі Української алерго-логічної лікарні, на базі Солотвинського солерудника і представляє собою унікальний медичний комплекс для лікування астми і ряду алергічних захворювань.	100,0 тис. грн.
Бритавська гостинна зелена садиба «Лісова казка» Вінницька обл.	Придбання селянської хати в с.Бритавка Чечельницького району Вінницької обл. та подальше облаштування її в національному стилі з метою розвитку якісних послуг сільського зеленого туризму в мальовничій місцевості з цінним рекреаційним ресурсом. Послуги, що надаватимуться туристам: проживання в садибі, прогулянки екологічними стежками по унікальному національному парку «Кармелюкове Поділля», знайомство з народними переказами, легендами та історією краю, проходження туристичною стежкою «Відгомін партизанської слави» до землянки часів другої світової війни», любительське рибальство, приготування страв української кухні, майстер-класи з різьблення по дереву та подільської вишивки.	50 тис. грн.
Облаштування інфраструктури для туристів на заказнику державного значення – болото Ширковець (с. Старий Мізунь Долинського району) Івано-Франківська обл.	Вздовж заказника державного значення болота «Ширковець» проходить туристичний маршрут «Карпатський трамвай», який є одною з найбільш відвідуваних туристичних атракції району.	120 тис. грн.
Будівництво спортивно-розважально-торгового комплексу Київська обл.	Будівництво спортивно-розважально торгового комплексу в м.Українка Обухівського району.	40 млн. грн.
Будівництво стадіону на 2500 місць Львівська обл.	На ділянці запроєктовано: криті трибуни на 2500 посадочних місць; приміщення для спортсменів; службові та адміністративні приміщення.	34,9 млн. грн.
Будівництво туристичного комплексу «Перлина Бессарабії» в с. Владичень Болградського району Одеської області	Загальна проектна пропускна здатність туристичного комплексу передбачена з урахуванням 70% заповнення на рівні 25 тис. людино-днів на рік.	0,5 млн. дол. США

Продовження таблиці 2

Проект «Лемурійське озеро», цілющі грязі затоки Сиваш Херсонська обл.	Гармонійне поєднання відпочинку, рекреації, туризму, без зайвих навантажень території з унікальними за своїми властивостями лікувальними грязями, капітальними будівлями та спорудами.	8,8 млн. грн.
Реконструкція санної траси та будівництво об'єктів інфраструктури в м.Кременець Тернопільська обл.	Єдина в Україні санна траса, яка функціонує цілий рік. Можливість створення на базі школи центру з підготовки збірних України із зимових видів спорту (санний спорт, стрибки з трампліну, лижне двоборство).	50,4 млн. грн.
Будівництво бази відпочинку в смт. Буки Черкаська обл.	Створення рекреаційного центру на території зони відпочинку дозволить розмістити в комфортних умовах відвідувачів на протязі всіх сезонів року, що сприятиме розвитку централізованого екологічного туризму та рекреації в районі.	5 тис. дол. США
Лижна траса «SNOWпарк» Чернівецька	Будівництво II черги та розширення надання послуг лижної траси «SNOWпарк» в с. Горбово Герцаївського району.	25 млн. грн.

На основі методології проектного менеджменту [5, 6] пропонуємо стратегію розвитку внутрішнього туризму розглядати як сукупність проектів різного порядку, які логічно і послідовно будують складові єдиного мегапроекту по розвитку внутрішнього туризму в Україні. Представлення такої стратегії на рівні України наведено у таблиці 3 і являє логічну послідовність монопроектів різних областей України, які в цілому і забезпечують стратегію розвитку внутрішнього туризму.

Таблиця 3

Проект розвитку внутрішнього туризму України

	Назва монопроекту	Термін реалізації	Виконавець
1.	Бритавська гостинна зелена садиба «Лісова казка»	1.01.16-01.01.17	Вінницька ОДА
2.	Спелеоцентр «Солотвино»	1.01.18-01.01.20	Закарпатська ОДА
3.	Реконструкція водовода питної води від с. Шелюги до смт. Кирилівка Якимівського району Запорізької області»	1.01.16-01.01.17	Запорізька ОДА
4.	Облаштування інфраструктури для туристів на заказнику державного значення – болото Ширковець (с. Старий Мізунь Долинського району)	1.01.16-01.01.18	Івано-Франківська ОДА
5.	Будівництво спортивно-розважально-торгового комплексу	1.01.17-01.01.19	Київська ОДА
6.	Будівництво Туристичного комплексу «Перлина Бессарабії» в с. Владичень Болградського району Одеської області	1.01.18-01.01.20	Одеська ОДА
7.	Проект «Лемурійське озеро», цілющі грязі затоки Сиваш	1.01.17-01.01.18	Херсонська ОДА
8.	Реконструкція санної траси та будівництво об'єктів інфраструктури в м.Кременець	1.01.19-01.01.21	Тернопільська ОДА
9.	Будівництво бази відпочинку в смт Буки	1.01.17-01.01.19	Черкаська ОДА
10.	Лижна траса «SNOWпарк»	1.01.19-01.01.20	Чернівецька ОДА

Проект визначає назви монопроектів, терміни їх реалізації та виконавців (в нашому прикладі це відповідальні координатори в особі представники облдержадміністрацій).

Дієвими інструментами методології проектного менеджменту є мережеві графіки і графіки Ганта [7]. На рис.1 наведено графік Ганта, який дозволяє визначити точки контролю за реалізацією проекту.

01.01.16		01.01.17		01.01.18		01.01.19		01.01.20		01.01.21
Проект 1										
				Проект 2						
Проект 3										
Проект 4										
		Проект 5								
				Проект 6						
		Проект 7								
						Проект 8				
		Проект 9								
				Проект 10						

Рис.1. Графік Ганта по реалізації проекту розвитку внутрішнього туризму

Графік Ганта дозволяє наочно контролювати водночас мультипроекти, що складаються з монопроектів, спираючись на критерій, що одночасно складно починати реалізацію більш трьох проектів і закінчувати її. Зі складеного нами графіку бачимо, що одночасно починається максимум три проекти и одночасно закінчується реалізація двох проектів. Контролює дотримання графіку та хід виконання робіт відповідальна особа з Державного агентства України з туризму та курортів.

Стратегію внутрішнього туризму у вигляді мегапроекту з системи мульти- і монопроектів доцільно (можливо) розробити по кожній області України і відповідно скласти графік Ганта, який буде контролювати представник адміністрації області [8] (зроблено на прикладі Вінницької області у табл.4).

Таблиця 4

Проект розвитку внутрішнього туризму України у Вінницькій області

	Назва монопроекту	Термін реалізації	Виконавець
1.	Бритавська гостинна зелена садиба «Лісова казка»	1.01.16-28.12.16	Вінницька ОДА
2.	Відновлення та реставрація архітектурної пам'ятки 18 ст. «Вітряк» с. Білопілья Козятинського району	1.01.16-30.12.16	Вінницька ОДА
3.	«Музей Батозька битва» –візитівка козацького минулого на Поділлі»	1.01.17-30.12.18	Вінницька ОДА
4.	Центр патріотичного виховання, оздоровлення та туризму «Південний Буг» в с.Завадівка Теплицького району	1.01.17-27.12.18	Вінницька ОДА
5.	Розробка та впровадження туристичного маршруту «Історичними стежками Барщини»	1.01.19-28.12.19	Вінницька ОДА
6.	Відкриття садиби зеленого туризму	1.01.19-30.12.19	Вінницька ОДА
7.	Туристичний центр «Перлина Поділля»	1.01.20-26.12.21	Вінницька ОДА
8.	«Туризм, як запорука динамічного соціально-економічного розвитку сільської громади»	1.01.20-25.12.21	Вінницька ОДА

На рис.2 наведено графік Ганта, який дозволяє визначити точки контролю за реалізацією проекту у Вінницькій області.

01.01.16	01.01.17	01.01.18	01.01.19	01.01.20	01.01.21
Проект 1					
Проект 2					
	Проект 3				
	Проект 4				
			Проект 5		
			Проект 6		
				Проект 7	
				Проект 8	

Рис.2. Графік Ганта по реалізації проекту розвитку внутрішнього туризму у Вінницькій області

На основі даних графіку бачимо, що одночасно починається максимум два проекти і одночасно закінчується реалізація двох проектів. Контролює дотримання графіку та хід виконання робіт відповідальна особа призначена Вінницьким ОДА.

Щодо того яким саме чином просувати інвестиційні проекти пропонуються щорічні інвестиційні форуми, туристичні виставки та ярмарки інвестиційних проектів як в регіоні, в Україні та за кордоном.

Висновки та перспективи подальших розвідок. В умовах світової економічної кризи і кризи в Україні внутрішній туризм є пріоритетним напрямком розвитку туристичної сфери. Успішний розвиток внутрішнього туризму неможливий без чітко розробленої стратегії. Проведені теоретичні дослідження методології проектного менеджменту дозволяють вести мову про доцільність використання методів управління проектами при обґрунтуванні та реалізації стратегії розвитку внутрішнього туризму.

Проілюстровано можливість і доцільність застосування методології проектного менеджменту в розробці і реалізації стратегії розвитку туризму, а також можливості її застосування на різних рівнях управління в сфері туризму.

Подальшого розвитку, на наш погляд, потребує розгляд методів управління ризиками при реалізації стратегії розвитку внутрішнього туризму, тому що багатогранна сфера туризму підпадає під дію великої кількості зовнішніх факторів впливу.

Список використаної літератури

- Соколенко С. Проблеми і перспективи посилення конкурентоспроможності економіки України на основі кластерів / С. Соколенко // Економіст. – 2008. – № 10. – С. 31-35.
- Ганущак-Єфіменко Л.М. Конкурентні переваги кластерооб'єднаних підприємств на ринку // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 3 (105). – С. 143-147.
- Мальська М.П., Рутинський М.Й., Білоус С.В., Мандюк Н.Л. Економіка туризму. Теорія і практика. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 544 с. Режим доступу – http://pidruchniki.com/1584072062160/turizm/ekonomika_turizmu
- Обзор рынка туристических услуг в Украине: Инвестиционные проекты в сфере туризма та курортов Украины [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rb.com.ua/rus/marketing/tendency/7296/>
- Кобиляцький Л. С. Управління проектами: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002. – 200 с.: іл.
- Строкович Г. В. Управління проектами: Підручник для студентів екон. спеціальностей / Г. В. Строкович; Нар. укр. акад., каф. економіки підприємства. – Х.: Вид-во НУА, 2013. – 220 с.
- Султанов И. А. Место диаграмм Ганта в планировании проекта [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://projectimo.ru/planirovanie-proekta/diagramma-ganta.html>

References

- Sokolenko, S. (2008). *Problems and prospects of strengthening competitiveness of Ukraine's economy based clusters* (Economist, No.10.)
- Ganuschak-Єfimenko, L.M. (2010). *Competitive advantages klasteroob'yednanyh enterprise market* (Actual problems of economy, No.3 (105))
- Malska, M.P., Rutinsky, M.J., Bilous, S.V., Manduke, N.L. (2014). *Economics of Tourism. Theory and Practice. Textbook*. – Kyiv, Center of educational literature. (in Ukr.) Retrieved from: http://pidruchniki.com/1584072062160/turizm/ekonomika_turizmu

4. *Review the tourist market in Ukraine: Investment projects in tourism and resorts of Ukraine* [Electronic resource]. Retrieved from-<http://www.rb.com.ua/rus/marketing/tendency/7296>
5. Kobilyatsky, L.S. (2002). *Project management*. – Kyiv, AIDP. (in Ukr.)
6. Strokovich, G.V. (2013). *Project management*. (People's Ukrainian Academy, department of business economics . Kharkov, Type of LSA)
7. Sultanov, I.A. *Location Gantt charts in project planning* [Electronic resource]. Retrieved from: <http://projectimo.ru/planirovanie-proekta/diagramma-ganta.html>

Drobotova Marina Vladimirovna

associate professor of tourism and hotel and restaurant business

The Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

**THE DEVELOPMENT STRATEGY OF DOMESTIC TOURISM AND ITS IMPLEMENTATION
ON THE BASIS OF PROJECT MANAGEMENT METHODOLOGY**

Introductoin. *Development strategy of domestic tourism is non-existent at the national level. Therefore, it is necessary to developed it.*

Purpose. *Studying the possibility of applying the methods of project management in the development of strategy and its implementation*

Results. *Current economic conditions require finding reserves to increase the efficiency of individual sectors of the national economy, regions and states. Tourism needs a particular note, because it is one of the most promising, dynamic and profitable sectors of the world economy.*

The variety of tourism projects is extremely high in the real world. They may differ in composition, in subject area, scope, duration, composition of participants, the degree of difficulty, results, etc. The feasibility of applying methods of project management in the strategy of development of internal tourism in Ukraine is determined.

To assess projects of internal tourism development in Ukraine were analyzed investment projects in the tourism sector in 11 recreation areas. The analysis of investment projects was carried out by such criterion as "the most expensive project in terms of regions of Ukraine", "the cheapest project in terms of regions of Ukraine", "the most interesting projects in regions of Ukraine", "the separation of investment projects in terms of tourism regions of Ukraine by type of tourism".

Based on the methods of project management the proposed strategy for the development of domestic tourism be viewed as a set of projects of a different order that is logical and consistent to build components of a single megaproject for the development of domestic tourism in Ukraine. Presented the strategy at the level of Ukraine is a logical sequence monoproyects in different regions of Ukraine, which as a whole and provide a strategy for the development of domestic tourism.

Gantt chart is one of the tools of project management. It allows you to determine the point of monitoring the implementation of the project and to visually monitor a few projects.

The strategy of domestic tourism should develop in each region of Ukraine. It should be in the form of a megaproject from the system monoproyects. You also need to make a Gantt chart, which will control the representatives of administrations of regions.

Originality. *For the first time the methods of project management are applied to the development strategy of domestic tourism in Ukraine.*

Conclusions. *The successful development of domestic tourism is impossible without a well developed strategy. Theoretical research project management methods lead to the conclusion on the feasibility of their use in the study and development strategy of domestic tourism. The theoretical studies of the techniques of project management allow us to conclude about the feasibility of their use in the justification and implementation of the strategy of development of internal tourism.*

The opportunity and expediency of application of methods of project management are illustrated by means of Gantt chart for implementation of the strategy of tourism development. Gantt charts built for use at different management levels in tourism to Ukraine and a separate area (on the example Vinnytsia region).

In the near future attention requires consideration of the risk management techniques in the implementation of the development strategy of domestic tourism, because the tourism sector is subject to a large number of external factors.

Keywords: *tourism; project management; investment; project schedule Gantt; region development; the payback period; cost.*

*Одержано редакцією 18.11.2016 р.
Прийнято до публікації 18.11.2016 р.*